

Advies presidium: 08-10-2025

Voorstel formatieproces 2026 Gemeente Krimpenerwaard

Stappenplan gemeenteraadsformatie 2026

Fase 0: Voorbereiding vóór de verkiezingen

1. Procesafspraken maken
  - Organiseer enkele maanden vóór de verkiezingen (14 juli 2025) een gesprek met alle fractievoorzitters/lijsttrekkers en/of besturen, de griffier en de burgemeester.
2. Technische en inhoudelijke voorbereiding
  - Griffie maakt afspraken over procesbegeleiding en ondersteuning.
  - Partijen bereiden zich inhoudelijk voor: prioriteiten in programma, mogelijke coalitiepartners, kandidaat-wethouders.

Fase 1: Start na de verkiezingen

1. Analyse verkiezingsuitslag
  - Nieuwe raad bespreekt uitslag in een duidingsdebat (2 april 2026)
  - Grootste partij heeft vaak het voortouw, maar betrek idealiter de hele raad.
2. Aanstellen procesbegeleider(s)
  - Alle partijen hebben de gelegenheid om bij de grootste partij een onafhankelijk kandidaat informateur aan te dragen.
  - Indien er over de kandidaten gesproken moet worden gebeurd dat in beslotenheid'
  - Zorg voor een duidelijke opdracht, geef een streef-termijn mee om te komen tot een nieuwe coalitie en zorg voor terugkoppeling'
  - De Raad stelt tijdens het duidingsdebat de informateur en opdracht vast.

Fase 2: Informatiefase

1. Verkennende gesprekken
  - Informateur spreekt met alle fracties: wensen, breekpunten, bereidheid tot samenwerking, (beoogt) wethouders.
  - Ondersteuning griffie(r).
2. Tussentijdse terugkoppeling
  - Informateur rapporteert aan raad (schriftelijk of mondeling). Geef ruimte voor debat en bijsturing.
3. Advies informateur
  - Informateur presenteert advies over coalitiesamenstelling. Raad bespreekt dit in een openbare vergadering.

Fase 3: Formatiefase

1. Onderhandelingen over inhoud
  - Formateur (meestal grootste partij) leidt onderhandelingen over coalitieakkoord en college-invulling.
  - Ambtelijke ondersteuning zorgt voor feiten, financiële doorrekening en conceptteksten. (o.a. gesprek met gemeentesecretaris over de grootste uitdagingen waar de gemeente voor staat vanuit ambtelijk perspectief, toelichting op de vrije financiële en beleids/ontwikkelruimte (* zie rol organisatie onderaan)
  - Reactie burgemeester op concept akkoord en portefeuille verdeling

2. Raad betrekken
  - Regelmatige (vertrouwelijke) updates aan raad, mogelijkheid tot debat of advies.
3. Invulling college
  - Bespreek verdeling van portefeuilles en kandidaat-wethouders.
  - Kennismakingsgesprek gehele Raad met kandidaat-wethouders.
  - Integriteitsscan beoogde wethouders door burgemeester (wettelijk verplicht + art. 7 lid4 RvO)

Fase 4: Afronding (streven voor de zomer van 2026)

1. Presentatie akkoord
  - Formateur presenteert akkoord en collegevoorstel aan de raad.
  - Raad debatteert en stemt over akkoord en wethouders benoeming.
2. Benoeming wethouders
  - Raad benoemt wethouders in openbare vergadering na onderzoek geloofsbrieven commissie en integriteitsonderzoek.
3. Evaluatie
  - Plan binnen enkele maanden een evaluatie met alle betrokkenen: raad, griffier, burgemeester, informateur/formateur.
  - Leg leerpunten vast voor de volgende verkiezingsperiode.

***Draaiboek 2026, ambtelijke ondersteuning:**

- *Ambtelijke ondersteuning (strategisch-, communicatie-, financieel adviseurs)*
- *De ambtelijke ondersteuning werkt onder verantwoordelijkheid van de gemeentesecretaris (niet het zittende college), in nauw overleg met de (in)formateur.*
De taken bestaan uit:
  - *Advisering over het proces en organisatorische ondersteuning*
  - *(Laten) organiseren onderhandelingsoverleggen*
  - *Uitwerken afspraken tijdens onderhandelingen (geen woordelijke verslaglegging)*
  - *Opstellen van het concept coalitieakkoord*
  - *Eventueel het doorrekenen van het akkoord*
  - *het opstellen van (externe) communicatieboodschappen*
  - *Afstemming met (extern) formateur*
  - *Organiseren presentaties/verdiepende informatie over onderwerpen die aan de onderhandelingstafel een rol spelen.*
  - *Opstellen van de raadsvoorstellen over het coalitieakkoord*
  - *Toelichting/presentatie financiële situatie/-ruimte (Financiën)*
  - *Map met stukken*